

Innhold

Innledning til boken	9	KAPITTEL 3	
<i>Gunn Engelsrud, Tone Pernille Østern, Øyvind Bjerke og Anne Grut Sørum</i>		Å flyte rundt i kroppslig eksistens	
Bokens innhold og oppbygning	10	– læringens grunn?	44
		<i>Gunn Helene Engelsrud</i>	
		Et glimt inn i en omfattende litteratur om kroppen og læringen	44
KAPITTEL 1		Jeg kom aldri over bukken – om konstruksjonen av elevkroppen	46
Forekomst og forståelser av kroppslig læring i norskspråklig forskning	16	Kroppsliggjort vanetenkning i kroppsøving	48
<i>Tone Pernille Østern og Øyvind Bjerke</i>		Å lære om seg selv	49
Begrepet kroppslig læring som forskningsfokus	16	Å finne ut om seg selv og omgivelsene	50
En meta-analyserende litteraturgjennomgang	17	En relasjonell holdning til kroppslig læring	51
Analyse av kvantifiserbare funn	18	Å «lære kroppslig» det man gjerne ville vært foruten	52
Teoretiske tendenser i definisjoner av kroppslig læring i materialet	20	Makten til å herske over andres kropp	53
Oppsummering av ulike dimensjoner ved definisjonene	24	Det «nye» begrepet kroppslig læring	54
Oppsummering, feilkilder og kritisk diskusjon	25	Oppsummerende ord	55
Referanser	26	Referanser	56
DEL 1		DEL 2	
ALL LÆRING ER KROPPSLIG	29	PERSPEKTIVER PÅ KROPPSLIG LÆRING	61
		KAPITTEL 4	
KAPITTEL 2		Kroppslig læring som motorisk kompetanse ...	63
Hjernen er ikke alene – all læring er kroppslig	31	<i>Vigdis Vedul-Kjelsås og Monika Haga</i>	
<i>Thomas Dahl</i>		Motorisk kompetanse og deltagelse i bevegelse og fysisk aktivitet	63
All læring er kroppslig	31	Læringsprosessen	64
Descartes' feil	32	Kroppslig læring i et dynamisk systemperspektiv	67
Logos – ratio	34	Tilrettelagt øving og læringsbetingelser	68
Læring er relasjonelt	37	Organisering og tilrettelegging for kroppslig læring	69
Læring som dans	40	Veiledning og tilbakemelding for kroppslig læring	70
Referanser	42	Avslutning	71
		Referanser	72

6 Innhold

KAPITTEL 5

Kroppslig læring er noe man kan øve seg på ...	74
<i>Kenneth Aggerholm og Øyvind Førland Standal</i>	
Fornytt interesse for kroppslig læring og øving	74
Kroppslig læring og praktisk kunnskap	76
Øving som en vei til praktisk kunnskap	78
Avrundning	83
Referanser	84

KAPITTEL 6

Relasjonell kroppslig empatisk didaktikk for å fremme kroppslig læring	86
<i>Anette Torgersen</i>	
Myndiggjøring og meningsfulle opplevelser i kroppslige praksiser	86
Teoretisk perspektiv på kroppslig læring og undervisning	87
Relasjonell kroppslig empatisk didaktikk	88
Kontekst for prosjektet	89
Forskningstilnæringer for å få tilgang til førstepersons-opplevelser av kroppslig læring	89
Fire didaktiske fokus for kroppslig læring	90
Didaktisk fokus 1. Årvåken tilstedeværelse	90
Didaktisk fokus 2. Bevegelsesbevisstgjøring	91
Didaktisk fokus 3. Forandingsprosesser	93
Didaktisk fokus 4. Integrasjon og refleksjon	94
Oppsummering og diskusjon av en syklisk struktur for relasjonell kroppslig empatisk didaktikk som tilnærming til kroppslig læring	95
Åpenhet og tilblivelse	96
Referanser	97

KAPITTEL 7

Kroppslig læring i møte med kjønnsnormer og rasisme	99
<i>Stine H. Bang Svendsen</i>	
Innledning: leirskole	99
Kroppslig læring	100
Hijabfotballjenter: kjønnsnormer og rasisme i samspill	101
Metodologisk inngang: affektiv analyse av dokumentarfilm ..	102
Å bære byrden av rasisme	103
Kroppslig mulighetsrom: Kan Nora fortsatt spille fotball?	106
Konklusjon: kjønnsnormer, rasisme og kroppslig læring	109
Referanser	110

KAPITTEL 8

Kroppslig læring i møte med mer-enn-menneskelig virkelighet	112
<i>Ragnar Vennatrø og Harald Bentz Høgseth</i>	
I-møte-med	112
Situering i en kroppslig verden	113
Nummedal i landskapet	116
Nummedals praksislandskap	116
Det post-humanistiske	117
Kroppslig læring som deltagelse. I Nummedals fotspor	118
En redskapskasse for kroppslig læring som praksis	120
Mestring av sammenheng	125
Referanser	126

KAPITTEL 9

Kroppslig læring som forbindelse til sted	129
<i>Pauline Hiroti og Rose Martin</i>	
He timatanga, en begynnelse	130
He tikanga, en metode	131
He kororerero, en diskusjon	133
He mutunga, en avslutning	138
Referanser	139

KAPITTEL 10

Kroppslig læring i digitale//analoge rom	141
<i>Anna-Lena Østern og Kristian Nødtvedt Knudsen</i>	
En innføring i kapitlets begrepsverden	141
Kroppslig læring i en senmoderne samtid	142
Kroppslig læring og digitalisering i den senmoderne skolen	143
Kroppslig læring undersøkt gjennom dramaturgisk tenkning i didaktisk kontekst	143
Nomadisk teori og det nomadiske subjekt	145
Den nomadiske dramaturg – en lærerkarakter	145
Elevkroppen i rollen som Avatar	146
Kroppslig læring konkretisert i fire dramaturgiske øyeblikk i nomadisk dramaturgi	147
Diffraktiv analyse med fokus på brudd og stoppøyeblikk	147
En nomadisk dramaturgisk analyse av utdanning i samtiden	148
Nomadisk dramaturgi i en didaktisk kontekst	151
Kroppslig læring gjennom det relasjonelle i nomadisk dramaturgi	151
Referanser	152

DEL 3

PRAKSISER

I KROPPSLIG LÆRING 155

KAPITTEL 11

Dreining av en trekule som arena for kroppslig læring 157

Biljana C. Fredriksen og Anne Grut Sørum

Introduksjoner	157
Rennebumartnan	158
Nymaterialistisk tilnærming til tradisjonshåndverk	159
Et nymaterialistisk syn på kroppslig læring i tradisjonshåndverk	160
Diffaktiv analysestrategi	161
En kule blir til	162
Kroppslig læring gjennom utøvelse av tradisjonshåndverk ...	166
Referanser	168

KAPITTEL 12

Kroppslig læring, visuelle praksiser og multimodale fortellinger i småbarnspedagogikk 170

Hannah Kaihovirta og Ann-Christin Furu

En pedagogisk vending	170
Kroppslig læring og kunstpedagogikk	171
Multilitterasitet	173
Forskningsmateriale	173
Presentasjon av studentenes parafrafer i bricolage	175
Analyse av studentenes arbeid med parafisering	179
Kroppslig læring – tre kunnskapsfelt	181
En eksistensiell vending	181
Referanser	183

KAPITTEL 13

Kroppslig læring i dansende, lesende og skrivende kropper 185

Sofia Jusslin og Lotta Forsberg

Danseintegrering i lese- og skriveundervisning	185
Studiens kontekst, hensikt og forskningsspørsmål	186
Tidligere forskning om kroppslig læring og danseintegrering	187

Teoretiske perspektiver på kroppslig læring	188
Materiale og analyse	189
Elevers opplevelser av danseintegrering i lese- og skriveundervisningen	190
Avsluttende drøfting og konklusjoner	193
Referanser	195

KAPITTEL 14

Kroppslig læring, valg og frihet i danseimprovisasjon 197

Hilde Rustad

Danseimprovisasjonens muligheter	197
Å undersøke kroppslig læring i danseimprovisasjon	198
Kropp og kroppslig læring	198
Improvisasjon og danseimprovisasjon	199
Valg	201
Relasjon, kommunikasjon og repertoar	201
Frihet	202
Kroppens kunnskap og danseimprovisasjon	203
Oppmerksomhet om oppmerksomhet og kroppslig følt fornemmelse	204
Betydningen av timing og det å handle i avgjørende øyeblikk	205
Å improvisere med seg selv som kropp	205
Sluttpill	206
Referanser	208

KAPITTEL 15

Kroppslig læring i fremmedspråk 210

Karen Bauer

Kan vi droppe gloselisten? Ordlæring med gester	210
Disembodiment i fremmedspråkundervisningen – et tilbakeblikk	211
Å lære med alle sanser – forsøk på å integrere kroppen i fremmedspråkundervisningen	212
Ordlæring med gester: teoretiske perspektiver	213
Perspektiver på kroppslig læring i språkundervisning	213
Prosjekt: Ordlæring ved hjelp av egenskapte mimiske gester	215
Diskusjon	219
Konklusjon	220
Referanser	221

8 Innhold

KAPITTEL 16

Å utvikle lærerstudenters profesjonskunnskap gjennom kroppslig læring 224

Trine Ørbæk

Kroppens betydning i profesjonell praksis	224
Kroppslig læring som erfaring, refleksjon og sårbarhet	225
Å forske på kroppslig læring	227
Å utvikle profesjonskunnskap gjennom kroppslig læring	229
Kroppslig læring i lærerutdanning	234
Referanser	235

KAPITTEL 17

Kroppslig læring for å fremme lærerstudenters forståelse av inkluderende kroppsvøvingundervisning 237

Vigdis Vedul-Kjelsås og Ingrid Elnan

Kroppsvøving for alle	237
Kontekst for denne studien	238
Kroppslig læring i møte mellom ulike kropper	238
Undervisningsøkten med lærerstudenter	239
Begreper brukt om ulike kropper	239
Inkludering i kroppsvøvingfaget	240
Ulike kropper gir potensial for læring	242
Intervju med lærerstudenter	243
Betydningen av kroppslig læring for studentenes forståelse av inkludering	248
Referanser	248

KAPITTEL 18

Kroppsvøvingsgarderoben: et mulighetsrom for kroppslig læring 250

Kjersti Mordal Moen og Knut Westlie

Hva skal vi undersøke i dette kapitlet?	251
Kropp, kroppslig læring og garderoben i læreplanen	253
Relevante teoretiske perspektiver på kropp, identitet og kroppslig læring i garderoben	254
Kroppslig læring i garderoben – å innta et garderobedidaktisk perspektiv	255
Referanser	260

KAPITTEL 19

Spill, kamp eller agonisme: kroppslig læring i fotball 263

Frode Telseth og Mikkel B. Tin

Fotball: kroppslig læring for alle?	263
Metodisk tilnærming	264
Empirisk utgangspunkt	265
Jean-Paul Sartre og kampen om rommet	267
Merleau-Ponty og spillet med ballen	268
Oppsummering av avsnittene om Sartre og Merleau-Ponty ..	270
Chantal Mouffe	271
Fotballtrening og kroppslig læring	273
Referanser	274

KAPITTEL 20

Betydningen av kroppslig læring i idrett og trenerutdanning 276

Pål Augestad og Frode Telseth

Hvordan utvikle treneres kompetanse?	276
Undringen og metoden	277
Kroppslig læring i idrett – skjema for sansning, handling og forståelse	278
Trenerens kompetanse – forstå, gjenkjenne og forutse	279
Veiledning «om» praksis	282
Veiledning «i» praksis	283
Kropp og kontekst i framtidige trenerutdanninger	285
Referanser	286

Epilog 287

Gunn Engelsrud

Å lese er alltid å møte seg selv	287
Å lese som kroppslig læring	288
Å skrive om kroppslig læring fungerer produktivt	288
Referanser	288

Forfatterromtaler 289

Stikkord 293